

Совет на јавни обвинители: Предлог комуникациска стратегија (2018-2021)

ноември 2018

Цел на документот: Ова е предлог-стратегиија за комуникација на Советот на јавни обвинители (СЈОРМ) за 2018-2021 година. Оваа предлог-стратегиија за комуникација утврдува како зголемената комуникација ќе помогне да се поддржи Советот на јавните обвинители во остварувањето на неговата институционална визија и цел - зголемување на транспарентноста на неговата работа и јакнење на довербата на јавноста во работата на Советот на јавни обвинители и правосудниот систем. Во оваа насока се дадени соодветни препораки за подобрувањена транспарентноста на работата на Советот.

За подготовка на предлог-стратегиијата беа разгледани материјали обезбедени од Советот на јавни обвинители и Мисијата на ОБСЕ во Скопје, проценката на моментална слика во јавноста за Советот на јавни обвинители беше спроведена преку состаноци со членови на Советот и ОБСЕ, како и медиумите, правната и судската професија, граѓанското општество и општата јавност. Понатаму беа анализирани избор на исечоци од весници, беа земени предвид достапните податоци од јавното мислење, релевантното законодавство и соодветните околности..

Содржина

Вовед	4
Анализа	5
Јавното мислење за Советот на јавни обвинители.....	5
Медиумите и работата на обвинителството	6
Комуникациска ревизија	7
Стратешка рамка	8
Мисија и визија.....	8
Комуникациски цели	9
Целни групи.....	9
Стратешки пристап	10
Клучни пораки	13
Тактички патоказ и препораки	17
Краткорочна комуникациска стратегија 2019.....	17
Среднорочна комуникациска стратегија 2020	21
Долгорочна комуникациска стратегија 2021	25
Заклучок	27

Вовед

Јавната доверба е еден од клучните фактори за легитимноста и мерило за ефикасноста на правосудството. Ако правосудниот систем не ја ужива довербата на јавноста, неговиот авторитет може да остане ограничен и без значителен социјален ефект. Додека примарниот фокус е јавното мислење и разбирањето на улогата на Советот на јавните обвинители од страна на надворешни јавни групи, треба да биде јасно дека јавното мислење може да има ефекти врз практичното функционирање на институцијата.

Во изминатите неколку години сите недостатоци дојдоа во преден план како резултат на политичката и институционална криза во земјата. Судските власти во земјата беа предмет на критики од домашни и меѓународни експерти, институции и организации. Државата се соочува со голем предизвик за да обезбеди независност и да го елиминира политичкото влијание во донесувањето на одлуки во обвинителството и судските служби, како и да овозможи деполитизирано назначување и унапредување на судиите и обвинителите. Ваквите движења неминовно влијаат врз перцепцијата на Советот на јавни обвинители. Дополнително, Советот во јавноста се смета за пасивен, а неговата улога како незначајна во обезбедувањето на принципот на функционална независност на обвинителите. Транспарентноста на Советот на јавни обвинители е на незадоволително ниво, со оглед на тоа што веб-страницата не се ажурира редовно. Присуството на новинари и граѓанскиот сектор на седниците е повремена и недоволна.

Институциите мора да ја вратат довербата на јавноста во сите тела што работат во јавен интерес, во рамките на нивните мандати, почитувајќи го законот и почитувајќи ги високите етички и други професионални стандарди. Ова се однесува на правосудството, вклучувајќи го и Советот на јавни обвинители. Потребно е проактивно објавување на информации, отвореност и транспарентност во работата на правосудните институции. Ова главно се однесува на обврската до граѓаните, медиумите и јавноста да се направат информациите навремено достапни. Пристапот кон комуникација треба да биде, пред сè, обликуван со овој основен принцип.

Владеењето на правото и функционирањето на правосудниот систем е предуслов за развој на една држава и мултикултурно општество на граѓани со еднакви слободи и права. За таа цел, државата усвои сеопфатна Стратегија за реформа на правосудниот сектор за периодот 2017-2022 година, која предвидува зајакнување на одговорноста, независноста и непристрасноста, како и транспарентноста на сите правосудни институции, вклучувајќи го и Советот на јавни обвинители.

Во таа смисла, предлог-стратегичката за комуникација на Советот на јавни обвинители првенствено има за цел да помогне во доследно спроведување на

принципот на транспарентност и информираност на јавноста за работата на Советот на јавни обвинители, а истовремено да ја зајакне довербата кон Советот и правосудниот систем воопшто.

Анализа

Јавното мислење за Советот на јавните обвинители

Со оглед на тоа што конкретни анкети за јавното мислење поврзани со работата на Советот на јавни обвинители не беа достапни за време на истражувањата и подготовката на Стратегијата за комуникација, целосните податоци за ставовите на јавноста остануваат непознати. Сепак, општата перцепција за правосудството како и СЈОРМ останува со ниско ниво на доверба на јавноста. Тоа беше илустрирано со истражувањето спроведено за време на подготовката на Стратегијата за комуникација, која покажа изрази на недостаток на доверба и сомневања во ефикасноста или функционирањето на СЈОРМ. Во таа смисла, беше констатирано дека недостатокот на перцепција и одговорност го одредуваат начинот на кој општата јавност го гледа Советот.

Истражувањата, исто така, укажуваат дека нивото на јавна доверба директно кореспондира со степенот на јавното знаење за судовите. На долг рок, недостатокот на доволно разбирање (и вишок на недоразбирање) предизвикува недоверба. Ова станува уште порелевантно кога ќе ја сфатиме природата на медиумското известување, неговите промени со напредокот на дигиталната револуција, создавање на новинарски или медиумски материјали, нивната распространетост во процесот на формирање на мислења и нивното влијание врз реалноста.

Новите дигитални медиуми, како последица на напредокот во дигиталната технологија и последователната либерализација на медиумскиот пазар, го привлекоа вниманието на јавноста од тесен и линеарен, традиционален поглед за добивање информации кон бројни дифузни и хетерогени извори, кои стануваат се помалку и помалку контролирани.

Поради ваквите промени традиционалните медиуми ја губат својата доминантна позиција во однос на новите медиуми и алатки за комуникација и ова се очекува да има уште повеќе импликации врз идната перцепција за правосудството.

Со растот на блоговите, форумите за дискусија, видео споделувањето, сајтовите за социјално вмрежување итн., на интернет мрежата се забележува зголемување на бројот на несоодветни комуникации насочени кон правосудството. Со зголемување на конкуренцијата, ваквата динамика води кон сензационализам/таблоидизација.

Медиумите и работата на обвинителството

Додека правосудството е фокусирано на постапката, медиумите се фокусираат на конкретни, краткорочни резултати кои овозможуваат да се напише приказна. Целта на печатот, ако го апстрахираме економскиот интерес, првенствено е да се создаде содржина, која ќе привлече публика од медиумските потрошувачи. Во таа смисла, медиумите покажаа ограничен или никаков интерес за следење на работата на Советот на јавни обвинители, ниту пак се заинтересирани да спознаат што конкретно работи Советот. Недостатокот на комуникација со медиумите, како и отсуството на редовно ажурирани информации за работата на Советот, само ја зголемуваат социјалната стигма и придонесуваат за нешто неосновано - негативна перцепција на медиумите.

Причините за неточно толкување може да се најдат во сложеноста на правниот јазик. Правните одлуки користат високо технички вокабулар кој ретко може да се прилагоди и точно да биде пренесуван од страна на новинарите. Повеќето новинари најчесто ги генерализираат информациите и го немаат потребното знаење за темелно разбирање на законските процедури. Како резултат на тоа, тие често се потпираат на достапните информации и извори, понекогаш без оглед на нејзиниот квалитет или вистинитост.

Така на пример најчестите проблеми, непочитување на меѓународните стандарди и принципи за известување преку паушално и делумно известување во кривичната постапка се следниве: еднострано медиумско известување, повреда на приватноста и презумпција на невиност, "истекување на информации" од обвинителството и полицијата, откривање на доверливи информации во фазата на истрагата. Судските органи не го следат начинот на медиумското известување поврзано со нивната работа што често го намалува нивниот капацитет да одговорат на неподдржани или неосновани обвинувања. Слична аналогија може да се повлече и со Советот на јавни обвинители.

Други фактори како што се човечки ресурси, уреднички преференци и политики, сопственичката структура, барањата за рекламирање или влијанијата на менаџментот на уредувачката работа, дополнително влијаат на природата на изработка на вестите во одредена медиумска куќа. Природата на повеќето современи медиуми, исто така често ја замаглува разликата помеѓу известувањето и коментирањето, особено на сензационалистички или политички теми.

Често може да се случи проактивно или пристрасно пишување, кое вклучува стереотипни или дури фактички неточни изјави. Медиумите, исто така, можат да ги собираат, да ги избираат и да ги објавуваат информациите според нивна (обично уредувачка) дискреција, да ги толкуваат слободно и да ги користат своите коментари за да ја обликуваат перцепцијата на настаните. Не постојат многу

упатства за медиумите за начинот на известување за прашања поврзани со кривичното гонење и честопати недостасуваат познавања за фазите на кривичната постапка кога информациите можат да се достават до медиумите без да се загрози текот на постапката и истрагата. Во таа насока, Мисијата на ОБСЕ во Скопје во 2014 година има изработено прирачник насловен како „Јавност во кривичната постапка“.

Во конкретниот случај за Советот за јавни обвинители, медиумското покривање беше слабо и негативно во повеќето случаи. Во таа смисла имаме недостаток на информативна содржина по медиумите, последователно ширење на најчесто погрешни и некомплетни информации, кои на крај доведуваат до промени во традиционалните перцепции и верувања на јавноста.

Затоа е потребно Советот на јавни обвинители да усвои политики за борба против негативното фабрикување на информации. Со тек на време негативната перцепција може да преовладее без разлика на актуелните, за жал неуспешно публикувани активности или теренски програми. Негативните прокламации и стереотипи стануваат распространети и се доминантни во комуникацијата преку афирмативни и едукативни содржини, ефикасно загрозувајќи го авторитетот и интегритетот на Советот за јавни обвинители.

Комуникациска ревизија

<p>ПРЕДНОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> Советот остварува натпросечни резултати во односна индикаторите за интегритет, кодексот на однесување и независноста на обвинителот. Добра правна рамка која обезбедува можност за поактивен придонес на Советот за развој на политички релевантни за активност на јавното обвинителство. Најдобрите меѓународни практики покажуваат дека генерално, <u>отвореноста во работата</u> на Советот на обвинители може да ја зголеми транспарентноста и одговорноста на правосудниот систем. <p>Тоа значи дека интегритетот и експертизата треба да бидат клучни атрибути кои треба да се користат по започнување на комуникацијата.</p>	<p>СЛАБОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> Транспарентноста на Советот на јавни обвинители е на незадоволително ниво, како и негова севкупна отвореност за комуникација со засегнатите страни надвор од државните институции и судските органи. Недостиг на свест и разбирање за обемот на работата и надлежностите на Советот на јавни обвинители. Воспоставена експертска критика за ефикасноста и одговорноста на Советот. Нефункционална веб-страница и пасивен став во комуникацијата со заинтересираните страни надвор од судството и државните органи. <p>Треба да се решат прашањата за отвореност и транспарентност на работата, бидејќи тие се најштетни за репутацијата на Советот.</p>
<p>МОЖНОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> Влада посветеност за продолжување и финализирање на процесот на судските реформи Постојење на професионални граѓански организации кои се заинтересирани за унапредување на обвинителската професија (Здружението на јавни обвинители). Очекуван напредок во пристапните преговори со ЕУ и можното членство во НАТО како катализатор на судската реформа. <p>Подобрената донаторска и меѓународна поддршка за судските реформи и активности насочени кон зголемување на транспарентноста, отвореноста и отчетноста на правосудните органи даваат одлична можност Советот на јавни обвинители да ја поправи својата репутација и да се репозиционира како „Лидер во транспарентноста“.</p>	<p>ЗАКАНИ</p> <ul style="list-style-type: none"> Длабоко всадена негативна перцепција во јавноста и медиумите во врска со недостатокот на транспарентност и отчетност на Советот на јавни обвинители. Зголемена контрола на граѓанските организации и медиумите над правосудните органи и државните институции. Еднострано медиумско известување и сензационалистички уредувачки политики. Можни политички и професионални притисоци кои влијаат на работата на Советот на јавни обвинители. <p>Силните предрасуди на јавноста и медиумите треба да се решат колку што е можно поскоро ако Советот сака да се обиде да ја врати поприфатливата улога во општеството.</p>

Стратешка рамка

Стратегијата за реформа на правосудниот сектор за периодот 2017-2022 наведува дека има потреба да се преиспита функционирањето на Советот на јавни обвинители.

Иако ова подразбира првенствено подлабоки структурни реформи и многубројни легислативни и организациски промени, **новиот пристап кон комуникацијата со засегнатите страни мора да обезбеди подобрување на моментално негативната перцепција за Советот на јавни обвинители преку покажување на зголемена транспарентност, отвореност и отчетност на Советот.**

Со оглед на тоа сакаме да предложиме три начини на пристап со кој ќе се опфати:

- 1) **Едукација** на пошироката јавност за улогата и важноста на Советот;
- 2) **Навремено информирање на пошироката јавност** за работата на Советот;
- 3) **Вклучување на медиумите и пошироката јавност** со цел зголемување на кредибилитетот на Советот.

Мисија и визија

- **Мисија** - Советот обезбедува надзор и примена на јасни законски надлежности, кои се гаранции за обезбедување на независност и ефикасност на јавното обвинителство. Неговата мисија е за секој граѓанин да обезбеди независно, фер и ефикасно обвинителство надвор од политички или други интереси.
- **Визија** – СЈОРМ се стреми да обезбеди независен систем на обвинителство, кој ја одразува мултиетничката природа на земјата, кој обезбедува пристап до правдата за сите поединци - преку обвинители одговорни за своето работење во согласност со највисоки стандарди на чесност, интегритет, професионалност и транспарентност.
- **Вредности** – СЈОРМ има воспоставено систем на однесување на своите членови, кои се вброени во вредностите на: 1) Одговорност, 2) Непристрасност, 3) Транспарентност, 4) Ефикасност и 5) Интегритет. Целта на Советот е да бидат сигурни дека со нивен надзор, обвинителството и помошниот персонал ќе:
 - Внимаваат на високите стандарди за професионално и лично однесување.
 - Ќе го почитуваат и ќе се однесуваат во согласност со законот.
 - Ќе ги извршуваат сите должности непристрасно и внимателно.

- Ќе избегнуваат било какво однесување што може да доведе до испитување на интегритетот или непристрасноста на функцијата обвинител.
 - Ќе ги извршуваат должностите според меѓународно признатите стандарди и принципи за човекови права.
 - Ќе го имаат јавниот интерес како основа за сите активности.
- **Комуникациска цел** - Обезбедување релевантни информации за активностите што ги спроведува СЈОРМ, критериумите што ги користи и гаранциите за интегритет што ги применува при спроведувањето на својата работа. Сите форми на комуникација треба да бидат достапни, доследни и со висок квалитет.

Комуникациски цели

Комуникациската стратегија на Советот на јавни обвинители има за цел да помогне во доследното спроведување на принципот на транспарентност и вклученост на јавноста во работата на правосудството, истовремено зајакнувајќи ја довербата во работата на Советот на јавни обвинители. Освен наведената севкупна стратешка цел, комуникациската стратегија има поконкретни цели кои (временски) ги вклучуваат следните цели:

КРАТКОРОЧНИ	СРЕДНОРОЧНИ	ДОЛГОРОЧНИ
<ul style="list-style-type: none"> • Зголемување на јавната свест за работата на СЈОРМ преку афирмација на неговите функции, политики и улогата. • Потврда за достапност, доследност и квалитет на сите форми на комуникација. • Брза реакција/демант за каква било неточност во врска со СЈОРМ во медиумското известување и други јавни форми. 	<ul style="list-style-type: none"> • Проактивно зголемување на ангажманот и комуникацијата со медиумите и општата јавност. • Активно барање на можности за објаснување на улогата на СЈОРМ. • Воспоставување на редовна комуникација со клучните групи на засегнати страни 	<ul style="list-style-type: none"> • Зголемување на довербата кај пошироката јавност за СЈОРМ како гарант за независно и правично обвинителско постапување. • Поттикнување на поддршка и разбирање на обвинителските прашања меѓу клучните чинители, вклучувајќи ја стручната и општата јавност. • Преобликување на перцепцијата за позицијата на Советот како транспарентно тело кое ја поттикнува довербата во правниот систем.

Целни групи

- **Државни и правосудни институции** – Директни чинители, со силен интерес за работата на Советот како и меѓусебната добра соработка .

- **Медиуми** – Се чини дека, од аспект на квалитативната природа на известувањето и врз основа на перципираниот ефект на поединечните медиуми, рејтингот на институцијата во медиумите во моментот е негативен. Сепак, не се идентификувани големи или континуирани негативни теми. Повеќето новинари кои известуваат за работата или активностите на Советот се чини дека се слабо запознаени со позицијата, надлежностите или постапката на СЈОПМ.
- **Граѓански асоцијации** – Едни од најзначајните бидејќи истовремено можат да бидат и најрелевантниот и највлијателниот креатор на јавното мислење. Активно заинтересирани за реформите и ефикасноста на СЈОПМ и внимателно разгледување на работата на Советот.
- **Донатори/Интернационални организации** – Оваа целна публика го следи и поддржува процесот на реформи и има високи очекувања кои се однесуваат на подобрување во однос на транспарентноста и отвореноста на работата на Советот.
- **Општа јавност** - Отсуството на проактивен однос на Советот со медиумите или теренски програми во изминатите години е очигледно, бидејќи Советот ужива ниско ниво на транспарентност. Граѓаните во голема мера не се свесни за улогата на Советот на јавни обвинители во општеството и немаат идеја за неговата важност и релевантност.

Стратешки пристап

Основниот елемент на стратегијата е доследно да ги презентира пораките и информациите кои се однесуваат на Советот на јавни обвинители и да им покаже на граѓаните дека Советот, како една од клучните правосудни институции, игра исклучително важна улога во нивниот секојдневен живот и е силен гарант на правдата.

Една од надлежностите на Советот, надлежноста да постапува по претставки и поплаки на граѓаните и правните лица за работата на обвинителите го позиционира Советот како тело од суштествена важност за граѓаните преку гарантирање на ефективно и ефикасно гонење на сторителите на кривични дела.

Следствено на ова, сакаме да ја едуцираме јавноста дека Советот е независно тело кое обезбедува и гарантира независност на јавните обвинители во извршувањето на нивните должности.

Во таа смисла, Советот ќе ја гради довербата на јавноста преку подигнување на свеста и нејзино разбирање на неговата улога.

Слика 1: Фази во предложениот пристап

Поради недостаток на визибилитет и општата негативна перцепција, првенствено Советот треба да е сигурен дека има капацитет да одговори на надворешните барања или барањата на медиумите и другите засегнати страни. Кога правосудна институција се соочува со негативни, критични, погрешни, неправедни или непропорционални известувања, можат да се искористат различни методи за да се спротивстави. Во принцип, честопати се докажува дека е најдобро да се знае дека една вест не претставува значајна промена во свеста. Реакцијата треба да биде насочена кон брза неутрализација на истата. Се препорачува полемиките во медиумите да се избегнуваат, а најмногу Советот да се ограничи на фактички корекции.

Премногу суштинските одговори или уредничките писма често само додаваат гориво на приказната, го продолжуваат неговото времетраење и го разоткриваат процесот во насока на барањата на медиумскиот формат и публика. Кога некоја институција се соочува со вест која произлегува од мотивиран извор, ова често може да биде само резултат што изворот го посакува, а реакцијата треба внимателно да се разгледа, по можност со примена на основните правила за управување со кризи.

Со цел да се обезбеди рамнотежа во негативното внимание на медиумите на долг рок, препорачливо е да се преземе превентивна иницијатива во формирањето на сликата и неговата перцепција на проактивно ниво. Препорачливо е Советот не само да реагира на прашања кои се наметнати од надвор, туку систематски да ја пополни празнината на моментално отсутни позитивни информации.

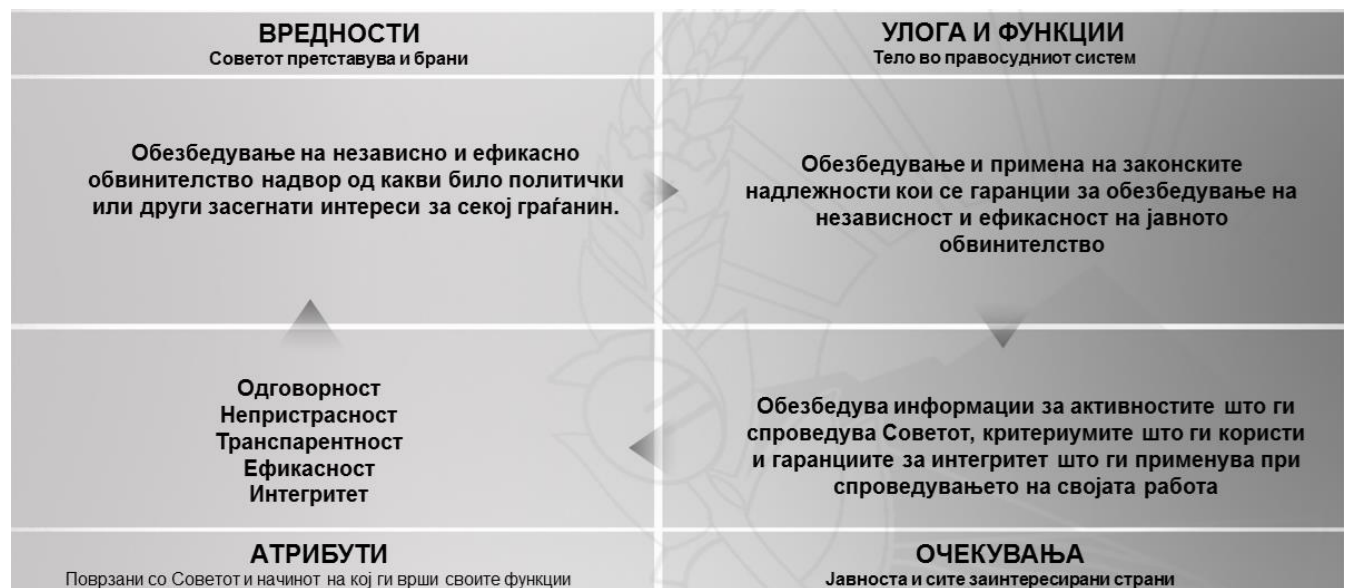
Важно е Советот да биде проактивен. Советот на јавни обвинители не треба да се потпира на надворешните интереси за да ја дефинира својата улога во јавноста, туку да преземе иницијатива за ангажирање на јавноста според сопствените услови. Ако на пример, поголемиот дел од контактите со медиумите се случуваат како резултат на надворешни извори, таквите приказни честопати се презентираат како конфликтни. Или уште подиректно, медиумите можат да го сметаат Советот како институција која постојано реагира на одбранбен начин што може да се третира за „проблематична“, без оглед на објективноста на таквата перцепција.

Комуникацијата со надворешната публика треба да биде константна; инаку често може да биде предоцна за адекватна или навремена реакција, кога ќе се појави ново, индивидуално прашање. Иако секаков вид на комуникација е потенцијална алатка за информирање на јавноста, сепак медиумите за јавно информирање, заедно со личните и независно перцепирани искуства претставуваат главен извор на информации.

Меѓутоа, теренската работа на Советот бара медиумска поддршка и соработка и не треба да е по потреба, туку се смета за продолжување на редовните активности на односите со јавноста и медиумите.

Успехот на овие теренски програми во голема мера зависи од добрите и взаемни односи меѓу Советот и медиумите, бидејќи медиумите се основните креатори на јавната свест и разбирање, како и одговорни за дистрибуција на пораките на Советот на јавни обвинители кон целните групи.

Слика 2: Комуникациски столбови

Клучни пораки

Транспарентност

- Од суштинско значење е јавноста да има увид во работата на Советот со цел градење на доверба.
- Потребно е Советот да ја објасни својата работа, да информира и да покаже транспарентност во своите политики и одлуки.

Одговорност

- Советот на јавни обвинители е механизам за контрола и следење на работата на јавните обвинителства за да се осигура дека тие обезбедуваат соодветен процес во извршувањето на нивните должности.
- Советот е и ќе остане механизам за одговарање на претставките и поплаките на сите граѓани кои не се задоволни од начинот на кој јавните обвинители ги извршуваат своите должности.

Непосредност

- Советот гарантира отстранување на сите интереси кои може да ја загрозат автономијата, независноста и непристрасноста на јавното обвинителство.
- Советот силно ја поддржува и активно спроведува реформата на правосудниот сектор како процес за зајакнување на владеењето на правото и заштитата на човековите права во државата.

Ефикасност

- Советот има мисија за обезбедување ефективно и ефикасно обвинителство.
- Советот применува идентични принципи во проценка на квалитетот и работата на обвинителството на тој начин обезбедувајќи законско обвинителско постапување.

Интегритет

Советот треба да биде независен и да не биде под чие било влијание, да се однесува во согласност со највисоките професионални и етички критериуми, водејќи се од принципот на легалитет и правичност:

- Ги избира и разрешува јавните обвинители,
- Утврдува престанок на функцијата јавен обвинител и одлучува во втор степен во постапка за утврдување на дисциплинската одговорност на јавните обвинители,
- Одлучува за утврдување на нестручно и несовесно вршење на функцијата јавен обвинител.

Приближување кон различни целни групи

1. Односи со други државни институции и правосудни тела

Особено е важно при **активностите каде Советот учествува во процесот на планирање, односно дава мислења по закони од областа на делокругот на работата на Советот**, истите да се презентираат во јавноста со цел да се покаже интересот и ставот на Советот како тело со одредено место и тежина во системот.

Клучни насоки во комуникацијата со другите државни институции се:

- Нагласување на објективната и непристрасна природа на Советот и неговата независност од извршната власт.
- Зајакнување на односите и истражување на можностите за соработка.
- Обезбедување редовен проток на информации кои се однесуваат на активностите, резултатите и постигнувањата на Советот.

2. Медиуми

Медиумите се главен канал за проследување на точните и релевантни информации од интерес за јавноста. Поради ова тие треба да бидат постојано вклучени и проактивно точно информирани од страна на Советот.

Клучни насоки во комуникацијата со медиумите:

- Активно барање на можности за решавање на недоразбирања во врска со улогата на Советот и преземање на проактивни чекори за учество во медиумското покривање, за да се објасни позадината на прашањата кои се од јавен интерес.
- Обезбедување редовен проток на информации кои се однесуваат на активностите, резултатите и постигнувањата на Советот.
- Советот треба да обезбеди поголема транспарентност во однос на разни други прашања од надлежност на Советот како избори, разрешувања,

пензионирање на обвинителите, утврдување на нестручно и несовесно вршење на функцијата јавен обвинител, детални извештаи за својата работа, итн.

- Јавноста треба да има увид во генералната состојба на Советот како прашања во однос на човечките ресурси, систематизација, тековни технички проблеми во секојдневната работа на Советот и причините за таквата состојба, што се презема со цел истата да се надмине итн.

3. Граѓански здруженија

Граѓанските здруженија одиграа значајна улога во државата во изминатите години како **важен фактор кој придонесува за решавање на политичката криза во земјата** и одржување на минимални професионални стандарди во секторот на правда (на пример, Здружението на судии и Здружението на јавни обвинители).

Клучни насоки во комуникацијата со граѓанските здруженија:

- Одржување на односот со граѓанските здруженија, особено професионалното здружение на јавни обвинители со цел да претставува можност за заедничко разгледување на прашањата од взаемен интерес.
- Постоенето на граѓанските здруженија, особено професионалното Здружение на јавни обвинители, можат да бидат зајакнувачи на кредибилитетот на Советот на јавни обвинители. Тие треба да бидат сојузници во промовирањето на транспарентноста и одговорноста на јавните обвинители, зајакнувајќи и гарантирајќи го нивниот кредибилитет и интегритет.
- Граѓанските здруженија се дополнителен извор на точни информации кои се однесуваат на активностите, резултатите и постигнувањата на Советот на јавни обвинители.

4. Донатори/Интернационални организации

Имајќи го предвид силниот интерес на донаторите и меѓународните организации за судските реформи во државата, како и директната поддршка што им ја даваат во тој процес, Советот на јавни обвинители мора да одржува континуирана двонасочна комуникација.

Клучни насоки во комуникацијата со донаторите и интернационалните организации:

- Учество во организирани активности, чија цел е објаснување и едукација на други групи за улогите и одговорностите на Советот.
- Активно барање на можности за заедничка соработка и заеднички пристап.

- Задржување на интересот на меѓународната заедница за својата работа и улога со цел обезбедување на поддршка за активности кои им се потребни за функционирање и етаблирање.

5. Пошироката јавност

Евидентно е од известувањето на новинарите дека постои недоволно познавање за улогата на Советот, одговорноста и процесите на донесување одлуки. Бидејќи ваквата ситуација **сериозно влијае врз репутацијата на Советот**, овој проблем треба да се решава индиректно (со оглед на недостатокот на време, ресурси и опции) преку обезбедување силна медиумска покриеност и влијание врз моменталната негативна перцепција.

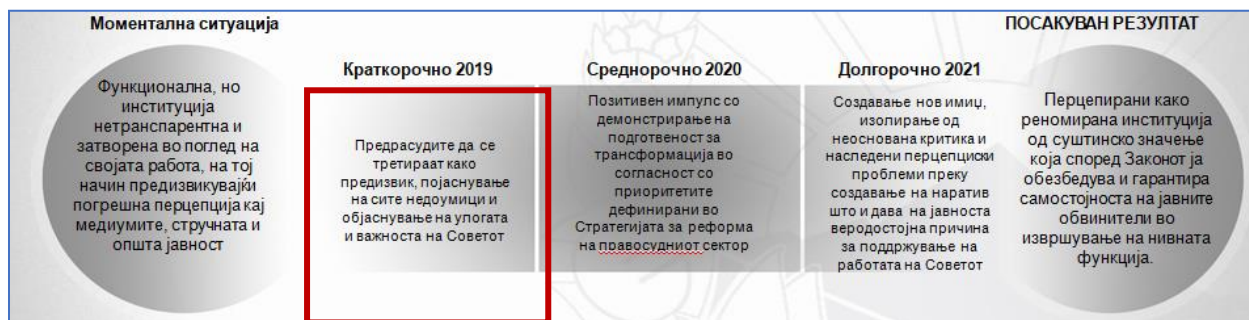
Меѓутоа покрај индиректниот пристап, комуникацијата со општата јавност исто така треба да биде поконкретна преку можност за интерактивната размена на директни прашања насочени кон Советот на јавни обвинители (на пр. прашања и одговори) или преку обезбедување на можности за граѓаните да го дадат/пратат своето прашање и поблиску да ги искажат своите поплаки.

Се препорачува **поголема видливост на Советот на јавни обвинители** во насока на користење на можности за учество во програми и дебати од стручна природа со медиумска покриеност.

Тактички патоказ и препораки

Краткорочна комуникациска стратегија 2019

Во првата фаза на комуникациската стратегија, предрасудата треба да се третира како предизвик, појаснувајќи ги сите сомнежи и објаснувајќи ја улогата и важноста на Советот.

За успех, потребна е стратешка комуникација која ќе:

- Гарантира и одржува медиумски контекст кој обезбедува балансирано и објективно известување.
- Гарантира за ставовите, погледите и позициите на Советот на јавни обвинители при соодветно медиумско покривање.
- “Едукација” на медиумите и критичната јавност за улогата на Советот на јавни обвинители и нејзиниот придонес во градењето на посилно и поодговорно општество.
- Одржува висока свест кај пошироката јавност во врска со улогата и задачите на Советот на јавни обвинители.

Резултати:

- Комуникацијата треба да се смета за успешна доколку степенот на медиумските шпекулации и нецелосната покриеност постепено се намалува (континуирано да се следи преку таканаречени клипинг извештаи-известувања на медиумите).
- После првата година се очекува поголемо информирање и „едукација“ на медиумите за улогата на СЈОРМ со цел правилно известување (да се следи и тестира преку независно медиумско истражување).
- Пошироката јавност да ја разбере улогата на Советот на јавни обвинители (да се мери преку годишни истражувања на јавната свест)

Работи кои треба да се имплементираат

Бидејќи стратешката одлука во изминатиот период беше да не се комуницира проактивно во повеќето случаи, Агенцијата (која ја изготвува оваа стратегија) предлага организирање јасни процедури и механизми за комуникација со јавноста. За да бидат подготвени за идните потреби, Агенцијата сугерира понатамошни **комуникациски активности кои треба да вклучуваат:**

- Постојано следење на националните и локалните медиуми, сè со цел да се обезбеди доволно време да се одговори на потенцијалните барања или негативно известување.
- Унапредување на начинот на комуникација со јавноста.
- Постепено зајакнување на односите со медиумите и воспоставување на контакти кои ќе овозможат поволни објави, “едукација” на медиумите за тоа како да известуваат за прашања поврзани со активностите на Советот на јавни обвинители.
- Избор и обука на официјално лице за односи со јавноста (и) или лице кое ја презема оваа улога во Советот на јавни обвинители.
- Подготовка на сите нови и ажурирани информативни материјали потребни за понатамошна комуникација со засегнатите страни, а особено со медиумите (биографии, информации за улогите и одговорностите, интервјуа, информативни листови и често поставувани прашања потребни за брз одговор итн.).
- Целосно обновување на веб-страницата и онлајн присуството, поради фактот што Интернетот претставува примарен извор на информации за сите медиуми.
- Неделни состаноци на целиот тим на Советот на јавни обвинители со назначеното лице за односи со јавноста.

Избор/Назначување на лице за комуникации

Одговорно лице за комуникации: улога и одговорности

- Клипинг анализа (анализа на известувањето на медиумите во врска со Советот) и континуирано мониторирање
- Има улога да го советува претседателот на Советот и другите членови по потреба врзано со сите комуникациски теми
- Ги координира ПР активностите на Советот
- Подготвува материјали за медиумите – објави, покани, соопштенија за јавност и интерни материјали: прашања и одговори, интервјуа, изјави на членовите на Советот на јавни обвинители

- Комуникација со сите таргет групи, со специфичен фокус на односи со медиумите
- Подготовка на годишни комуникациски стратегии и ПР план по потреба
- Подготовка на клучни пораки
- Уредување на содржината на веб страницата
- Кризен менаџмент

Следење на медиумите и подесување „навремен информативен систем”

Со цел секогаш Советот на јавни обвинители да има точни и навремени информации, се препорачува редовно следење на локалните и националните медиуми преку:

- **Стандарден мониторинг** (Локални и национални медиуми од страна на назначено лице во Советот или пак ангажираната Агенција за односи со јавност) – оваа листа се креира во согласност со потребите на Советот на јавни обвинители.
- **Аларм клипинг услуга**, која овозможува непосредна информација преку СМС или е-пошта доколку се појави кризен извештај или извештај во медиумите. Исто така, агенцијата за клипинг може да обезбеди следење на социјалните мрежи, нуди целосен увид во присуството на институцијата и корисникот на социјални мрежи, форуми, блогови и други интерактивни веб страници, каде што корисниците сами креираат содржини.
- **Дополнителна анализа** – Подготовка на месечни квантитативни и квалитативни медиумски анализи на содржини во врска со работата на Советот и паралелно за сродните правосудни тела, вклучувајќи и годишни анализи кои ќе се користат за споредба и помагаат во мерење на напредокот во медиумските извештаи на годишна основа.

Потребни обуки

Обука за појавување во јавноста е еден од најпопуларните курсеви. Оваа специјализирана обука вклучува теоретски и практичен дел, која вклучува снимена камера и евалуација на снимката. Интересна е за кадри кои се на раководни позиции, портпаролите, вработените, итн.

Во подоцнежна фаза:

Се препорачува овој основен курс за обука да биде проследен со **анализа на појавување во јавноста**, кој се состои од месечна или квартална евалуација на

сите појавувања и телевизиски извештаи. Оваа анализа ќе овозможи воспоставување на клучните елементи за успешен медиумски настап и да стекне дополнителна доверба и самоувереност во последователните настапи или непредвидени ситуации.

Исто така, Агенцијата сугерира организирање на **обука за кризни комуникации** наменет за тимот кој ќе работи заедно со Агенцијата во кризни ситуации. Оваа обука го подготвува кризниот тим за секоја потенцијална криза и нејзината комуникација со јавноста. Оваа обука исто така овозможува и презентирање на техники за кризна комуникација и алатки пред, за време и после кризата, а со добри и темелни подготовки, кризата честопати може да се контролира и да се претвори во предност.

Годишно истражување за улогата и перцепцијата за Советот на јавни обвинители

Агенцијата предлага (како погоре напоменато) воспоставување на пракса за спроведување на годишно истражување за:

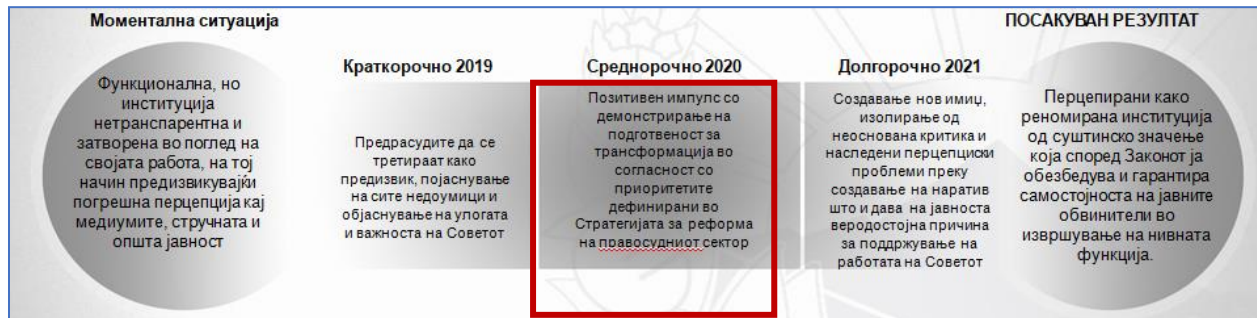
- Транспарентноста (појавувањето во јавност) на Советот на јавни обвинители
- Перцепцијата на

Најверојатно резултатите од првото годишно истражување нема да бидат задоволителни, но сепак – истите треба да се искористат како можност.

Но, доколку се продолжи со предложената комуникација и стратегија, следната годишна анкета треба да прикаже напредок и позитивни резултати, што би било добра промотивна алатка.

Среднорочна комуникациска стратегија 2020

Во втората фаза од комуникациската стратегија, фокусот е одржување на позитивен импулс преку демонстрација и подготвеност на Советот на јавни обвинители да се трансформира во согласност со приоритетите дефинирани во Стратегијата за правосудни реформи.

За успех, потребна е стратешка комуникација која ќе:

- Ги зајакне односите со медиумите и проактивен пристап кон медиумитетата што ќе обезбеди позитивни медиумски приказни.
- Поширок избор на алатки за комуникација кои ќе ги користи Советот на јавни обвинители.
- Гради позитивна афирмираност на Советот на јавни обвинители.
- Континуирано информирање на јавноста за активностите на Советот на јавни обвинители.

Резултати:

- Јавноста е веќе запознаена со работата, улогата и одговорностите на Советот на јавни обвинители (да се мери преку годишни истражувања за јавната свест).
- Воспоставување на отворени и транспарентни комуникации и прва можност надворешно и објективно да се оцени работата на Советот на јавни обвинители (независно истражување со медиуми и трети лица).

Соработка со медиумите

Цел

- Претставување на Советот на јавни обвинители пред пошироката јавност.
- Позиционирање на Советот на јавни обвинители како транспарентна институција.
- Негување добри односи со медиумите.

План

- Најмалку четири пати годишно држење на прес конференции (а не само при избор на нов член на Советот).
- Презентација на Советот како државен орган.
- Тематски собири, со целни презентации. (Пример: При избор на нов член на Советот, избор или разрешување на јавен обвинител, изразување на став или правно мислење на Советот во однос на некој релевантен настан итн).

Очекуван резултат

- Одржување на редовни контакти со медиумите.
- Зголемена присутност во медиумите и презентирање на точни информации.

Медиуми – Начини на подобрување на соработката

Често присуство во медиумите – Подготовка за медиумско и јавно појавување на членовите од Советот на јавни обвинители како експерти. Преку **редовни колумни** напишани од членовите на Советот на јавни обвинители во реномирани професионални ревији на национални дневни весници, **гостувања во емисии на ТВ, портали или блиска комуникација со новинари кои работат во сферата на правосудството** е одличен пример како Советот треба да се позиционира во медиумите.

Партнерства со медиумите – Предлагаме **организирање на еден или повеќе настани во партнерство со медиуми**, на пример по повод „Денот на правдата“ каде би биле повикани и присутни сите амбасади, државни институции и медиуми. Како партнер Советот на јавни обвинители би имал можност да обезбеди клучен

панелист, а изборот на тема на конференцијата треба да биде од важност за подобрување и развој на правосудниот сектор.

Јавни појавувања на членови на Советот

Јавниот сервис МРТВ може да одигра посебна улога во постигнувањето на комуникациските цели на Советот на јавни обвинители кои се презентирани во оваа стратегија:

- МРТВ е најгледана телевизија меѓу пошироката јавност.
- Медиум со најстара традиција.
- Има обврска за следење на работата на сите државни органи / информации од јавен интерес.
- Обезбедува најмногу информации до локалните заедници.

Покрај јавниот сервис МРТВ, **комуникациската стратегија треба да се постигне и со стратешко партнерство со други медиуми.** Набројани се подолу некои од сега постоечките емисиите кои покриваат правни теми:

- Телма ТВ – „ТОП Тема“ дебатна емисија.
- Канал 5 – „Само Вистина“ дебатна емисија.
- Сител ТВ– „Дневен ред“ утринско шоу, дебатна емисија, интерактивна со широка јавност преку телефон.
- ТВ 24- „Отворено Студио“ дебатна емисија.
- 1TV – “Правда и Неправда” дебатна емисија само за судството со Гордана Дувњак.
- Alsat TV – Албанска ТВ со превод „Патот кон– Ruga e drejt” со Мухамед Зекири. „360 degrees” со Васко Поп Петрески за домашната јавност.
- TV 21 – Албанска телевизија со превод, „Клик плус” дебатна емисија.

Комуницирање/дискусии на теми, професионални текстови и колумни

Цели

- Афирмирање на јавните обвинители како експерти и важна алка во правосудниот синџир.
- Обезбедување кредибилитет за нивната важност за постоење.

Опис

- Едукативни колумни на тема јавно обвинителство.
- Колумни од членови на Советот.

ОЧЕКУВАН РЕЗУЛТАТ:Подобра перцепција, поголем кредибилитет.

ПЕРИОДИЧНОСТ: Најмалку еднаш квартално.

Резултат:

Долгорочна комуникациска стратегија 2021

Во третата фаза на комуникациска стратегија, фокусот е на создавање на нов имиџ, изолирајќи се од неосновани критики и наследени перцепциски проблеми преку создавање на наратив што и дава на јавноста веродостојна причина да ја поддржи работата на Советот.

За успех, потребна е стратешка комуникација која ќе:

- Воспостави перцепција дека Советот на јавни обвинители е професионална и транспарентна институција која ја враќа довербата во правосудниот систем во државата.
- Поттикне на поддршка и разбирање за обвинителските прашања меѓу клучните фактори.

Резултат:

СЈОРМ се смета за кредибилна институција која ја има довербата од јавноста (да се мери преку годишно истражување). Отворена и транспарентна комуникација кон сите целни групи, првенствено пошироката јавност, државните институции, граѓанскиот сектор и донаторската заедница (на пример, мерено преку еден на еден интервјуа)

Заклучок

Правото на информации од јавен карактер е фундаментално право што државата мора да го спроведува и гарантира на своите граѓани. Поради тоа, правосудството како една од гранките е обврзано да ги шири информациите што ги генерира во текот на своето секојдневно работење. Следствено, истото треба да се примени и во работењето на Советот на јавни обвинители.

Во овој контекст и со оглед на важноста на Советот на јавни обвинители во политички и институционален поглед, транспарентноста и реформите за пристап до информации се релевантни поради нивното потенцијално влијание врз зголемување на довербата во правосудниот систем во целина. Со други зборови, усвојувањето на реформите за транспарентност од страна на членовите на СЈОРМ би можело да има длабоки позитивни ефекти врз институционалниот капацитет на Советот, зголемување на неговиот легитимитет и кредибилитет *vis-à-vis* другите политички играчи и правосудни институции, како и нејзините односи со граѓаните.

Згора на тоа, зголемената транспарентност и отвореност на Советот на јавни обвинители е важна како мерка која би можела да ја промени распространетата култура на тајност и нетранспарентност, која во последниве неколку децении ја карактеризира работата на правосудството во глобала а особено јавното обвинителство. Како резултат на што пак, граѓаните изградија зголемена недоверба во работата на правосудството, вклучувајќи ја и работата на Советот на јавни обвинители.

Оттука, усвојувањето на проактивен пристап на комуникација кој има за цел да гарантира пристап до информации не само што може да стане важен инструмент во подобрувањето на надзорот над ефективноста на Советот на јавни обвинители, туку исто така може да придонесе за отворање на Советот кон граѓаните, со цел да се вклучи дебата за улогата на Советот во поширок контекст, обезбедувајќи информации кои му овозможуваат на општеството да го разбере работењето, предизвиците и ограничувањата на Советот на јавни обвинители.

Процесот, што значи трансформација на СЈОРМ од институција чија улога и мисија е малку позната за јавноста, во почитувана и транспарентна институција која ќе биде отворена е долг процес. Демонстрација на разбирање на моменталната ситуација и отворено изразување на желбата за трансформација на институцијата е повеќе од добредојдено. Ова укажува на тоа дека Советот мора да покаже посветеност во извршувањето на координирана и конзистентна комуникација на своите пораки во врска со важноста на нивната работа за јавноста. Ова, исто така, значи дека Советот на јавни обвинители мора да вложи повеќе напори да ја покаже својата важност. Тоа треба да се изврши преку

зачувување на односите со сите надворешни засегнати страни, подобрување на алатката за комуникација и упорност во објаснувањето на неговата цел, визија и мисија на пошироката јавност. Само на тој начин Советот на јавни обвинители ќе може значително да го намали бројот на погрешни толкувања и недоразбирања кои моментално ја карактеризираат неговата перцепција и имиџ во јавноста.